



Profiteer nu van de puntersubsidie!

De gemeente Steenwijkerland stelt tot 2025 maar liefst tweehonderdduizend Euro subsidiegeld beschikbaar voor de bouw van nieuwe punters. Per punter ontvangt een opdrachtgever vijfduizend euro subsidie. Voorwaarde is dat de punter bij Jan Schreur of Henk Wildeboer wordt gebouwd en dat die vijf jaar binnen de gemeentegrens van Steenwijkerland blijft liggen. Door Wim de Bruijn

Bij ons bezoek aan Yvonne en Henk Wildeboer en na een gesprek met Jan Schreur bleek dat er veel meer achter het plan van de puntersubsidie zit. Het blijkt dat de duurzame ambachten, zoals rietsnijden, de punterbouw, de visserij en zelfs de eendenkooi zwaar onder druk staan en zelfs dreigen te verdwijnen. Rieten daken zijn duurzaam en sterk isolerend en veel riet voor de daken kwam uit de omgeving van Giethoorn. Ook Jan Schreur is 's winters een van de vele rietsnijders die nog actief is.

Het wordt echter steeds moeilijker omdat men moet opboksen tegen het goedkope riet dat uit het buitenland wordt geïmporteerd. Als het riet niet jaarlijks kort wordt afgesneden, dan groeien de waterrijke gebieden van de Weerribben en de Wieden dicht, met alle gevolgen van dien.

De nog actieve beroepsvissers in dit gebied dragen op hun beurt bij aan het behoud van een gezonde visstand en de houten punter is een iconisch beeld binnen het cultureel erfgoed in Steenwijkerland. Vroeger ging alle vervoer per punter, nu zijn het vooral de vele toeristen die een tochtje per boot willen maken om Giethoorn te ontdekken. Maar als er geen actie wordt ondernomen dreigen de houten punters te worden verdreven door aluminium en polyester scheepjes. Met als gevolg dat er weer een stuk maritiem erfgoed verdwijnt.

In 2006 werd er ook al eens € 150.000,- beschikbaar gesteld en kon een opdrachtgever maximaal

€ 5000,- subsidie krijgen bij de bouw van een nieuwe punter. Toen moest het allemaal binnen twee jaar worden gerealiseerd en maakten de twee punterbouwers overuren. Nu is het subsidiegeld verdeeld over zes jaar, zodat er rustiger kan worden gewerkt. Zo was in 2020 een bedrag van € 10.000 beschikbaar. Dit jaar en de komende drie jaren is er per jaar geld beschikbaar voor acht punters en in 2025 zit er nog eens € 30.000 in de subsidiepot, goed voor zes nieuwe punters.

Punterwerf Wildeboer

Henk Wildeboer legde onlangs de laatste hand aan een Gieterse zeilpunter van 6,30 m lengte. Hij is gebouwd voor een klant die er wedstrijden mee wil zeilen. Er worden op de Bovenwijde regelmatig zeilwedstrijden voor punters georganiseerd. Op de eerste woensdag van augustus kwamen er maar liefst 89 zeilpunten naar de startlijn gezeild voor de 'Dag der Dagen'. Het record staat op een aantal van 105! Op deze nieuwe zeilpunter komt een zeil van 8,25 m². De zwaarden lagen al klaar en alleen het zwaardbeslag moest nog worden aangebracht.

Voor minimaal onderhoud maakt Henk de vlakken van Iroko. Tegen meerprijs worden tegen het vlak en het boord drie glasmatten van 450 gram elk, met polyesterhars aangebracht. Zo krijg je een polyester huid van 3 mm dik en is de punter blijvend waterdicht. Deze methode past Wildeboer al zo'n twintig jaar bij veel punters toe en

Zeilende punters tijdens de Dag der Dagen.

(Foto: Foto Jan Vredenburg)

boven: Een nieuwe zeilpunter ligt bij Henk Wildeboer bijna klaar voor aflevering

onder: Vroeger had een punter, uit geldgebrek, vaak maar een zwaard dat tijdens het overstaggaan aan het andere boord werd gehangen. Nu nog zit er een handgreep onder de kop. Het zwaardbeslag moet nog worden aangebracht

het positieve resultaat ziet hij elk jaar terug bij de lakbeurten van de punters. De punters houden zich prima! Bovendien staat er nooit lekwater in de punter en dat draagt ook veel bij aan het behoud. Omdat de gelcoat zwart is, lijkt het net of de punter in de teer staat, terwijl het boord en het binnenwerk blank is gelakt met zes lagen hardhoutolievernis van Epifanes. Inmiddels heeft Wildeboer al vier punters met subsidie gebouwd.

Verhuurvloot

Links van de grote bouwloods ligt een lang schiphuis dat plaats biedt aan de eigen verhuurvloot. Als ze allemaal 'thuis' zijn, liggen er vijftien punters, voorzien van een elektromotor in het schiphuis. In de bouwloods was Henk druk met de bouw van punter nummer 16 voor zijn eigen vloot. Ze zijn allemaal voorzien van banken in de zij, waarin de accu's voor de elektromotor worden geplaatst. Ook voor- en achterin zijn zitplaatsen, zodat comfortabel met acht personen kan worden gevaren. Yvonne doet alle boekingen en daar is ze heel druk mee.

links: Een nieuwe verhuurpunter bij Wildeboer

rechts: Punterwerf Wildeboer beschikt over een grote vloot punters voor de verhuur. Op deze punter is plaats voor acht personen. (Foto: Andries de La Lande Cremer)

Punterbouw Schreur

Jan Schreur heeft eind augustus net twee 'subsidiepunters' afgeleverd. Inmiddels staan er alweer drie nieuwe punters voor opdrachtgevers op stapel. Jan en zijn zoon Jeroen, die in 2007 bij zijn vader ging werken, zijn blij met het initiatief van de gemeente Steenwijkerland. Zij streven ernaar om punters zo traditioneel mogelijk, dus helemaal van eikenhout te bouwen, en de vlakken vast te zetten met houten pennen. De binnenkant wordt dan behandeld met lijnolie, zodat het hout niet gaat rotten.

Er liggen meer, nog veel grotere plannen te wachten op uitvoering. Als dit plan met de naam Experium Centrum Duurzame Ambachten Giethoorn wordt gerealiseerd, dan komt er op het terrein van Schreur weer een originele punterhelling. De oude bouwloods wordt dan verplaatst achter deze helling. Bezoekers en vooral ook scholieren kunnen dan dagelijks zien hoe oude ambachten in ere worden gehouden. Ze kunnen er punters zien bouwen en gangen in de bocht zien branden, vissers die netten boeten, rietsnijders die hun werk demonstreren en er ligt ook nog een eendenkooi achter die nog steeds in gebruik is. In de volksmond is dat de Smitskooi.

linksonder: Jan en Jeroen Schreur bouwden al heel wat punters. Na de twee die in augustus werden afgeleverd, volgen de komende maanden nog drie nieuwe punters

midden: Een nieuwe, door vader en zoon Schreur gebouwde zeilpunter

rechts: In augustus werd deze prachtige nieuwe punter afgeleverd door Schreur



Er wordt dan uitgelegd hoe Giethoorn is ontstaan, want dat willen bezoekers graag horen. We hopen dat deze plannen in de nabije toekomst verwezenlijkt gaan worden en dat de gemeente het bestemmingsplan hiervoor tijdig aanpast.

Spreiding toerisme

De stichting Duurzame Ambachten werkt samen met de stichting Weerribben-Wieden aan een visie op recreatie en toerisme. Er wordt vooral gekeken hoe het toerisme over het gehele jaar is te spreiden, zodat het niet alleen in de zomermaanden overvol is. Het coronavirus heeft het aantal toeristen de afgelopen tijd gedecimeerd. Daarom is er nu gelegenheid om te bestuderen hoe een en ander in goede banen kan worden geleid. Want het gaat niet alleen om het puntervaren en tochten met bezoekers door het rietland en de smalle vaarten met de vele bruggen, maar ook wat de gehele gemeente te bieden heeft. Met twee steden, 14 dorpen en 39 buurtschappen valt er genoeg te beleven. We denken dan aan de oude Zuiderzeedijk met Vollenhove, Blokzijl, Kuinre en Blankenham, aan Steenwijk met zijn musea en oude stadswallen en het superlanggerekte Giethoorn dat grotendeels per voet of fiets, maar

beter per punter bereikbaar is. Een heel team is inmiddels bezig met het ontwikkelen van een visie op een duurzaam en (be)leefbaar toerisme in Steenwijkerland.

Vele typen punters

Bij de punterbouwers is een grote keuze aan typen punters. Men onderscheidt de Gieterse punter, de tussenpunter, de Kamper punter, de Beulakermeer punter, de Noordwesthoekpunter en de zeepunter. Met de laatste maakte 'punterkoning' Gait Berk tijdens zijn leven lange tochten over het Wad tot in Duitsland aan toe. Punters variëren in lengte van 6,70 tot 8,75 m. Behalve de punterwerf is er ook Scheepswerf Schreur, waar dezelfde vader Jan en zoon Jeroen rondvaartboten bouwen. Tegenwoordig met een romp van aluminium en de opbouw voorzien van fraai eikenhout. Ze zijn uitgerust met solide elektromotoren. Hun rondvaartboten varen niet alleen rond Giethoorn, maar vonden hun weg ook naar plaatsen als Brugge en Mechelen in België. Het zou een groot verlies voor ons varend erfgoed betekenen als deze elfde generatie punterbouwers op termijn zou moeten stoppen bij gebrek aan opdrachten voor nieuwe punters.

